

Provkonstruktion

Årskurs: Gymnasiet

Ämne: Retorik

Tema: Retorik och media

Syfte

Syftet med provet är att bedöma elevernas förmåga att analysera och förstå retoriska medel i olika medietexter samt att kunna reflektera över dessa strategiers påverkan på mottagarna.

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Lektionens centrala innehåll behandlar hur retorik används inom olika medier, inklusive nyhetsrapportering, reklam och sociala plattformar. Eleverna ska lära sig att analysera medietexter och förstå hur språkliga och visuella verktyg används för att påverka publiken.

Kunskapskrav

Eleven ska kunna analysera och bedöma retoriska medel i medietexter och reflektera över hur dessa påverkar mottagarnas uppfattningar och beteenden. Eleven ska även kunna redovisa egna analyser av medietexter med stöd av retoriska teorier.

Prov

Faktafrågor

1. Vilken av följande retoriska strategier syftar till att skapa trovärdighet hos publiken?

- A) Pathos
- B) Logos
- **C) Ethos**
- D) Kairos

2. Vad menas med retorisk analys?

- A) Att läsa en text noggrant
- **B) Att undersöka hur språkliga och visuella medel används**
- C) Att översätta en text till ett annat språk
- D) Att kritisera en text

3. Vilken funktion har bilder i en reklamkampanj?

- A) De är endast dekorativa
- B) De kan förvirra läsaren
- **C) De väcker känslor och förstärker budskapet**
- D) De är alltid komiska

4. Vilken retorisk strategi fokuserar på att väcka känslor hos publiken?

- A) Ethos
- **B) Pathos**
- C) Logos
- D) Ethos

5. Vad betyder termen "topos" inom retorik?

- A) En typ av metafor
- **B) Ett ställe eller tema för argumentation**
- C) En stilfigur
- D) En felaktig åsikt

6. Vad karakteriserar "social proof" i en retorisk kontext?

- A) Att bevisa något med vetenskapliga metoder
- **B) Att hänvisa till vad andra gör eller tycker**
- C) Att använda statistik för att stödja ett argument
- D) Att undvika kritik

7. Vilken retorisk figur används för att förvränga en idé till dess motsats?

- **A) Ironi**
- B) Hyperbol
- C) Metafor
- D) Simile

8. Vad innebär "kairos" inom retorik?

- A) Att skapa mening
- B) Tidsanpassning av argument
- **C) Att identifiera lämplig tidpunkt för ett tal**
- D) Att förlora fokus

9. Vilken funktion har en rubrik i en nyhetsartikel?

- A) Att sammanfatta hela artikeln
- **B) Att fånga läsarens intresse**
- C) Att förklara allt som står i texten
- D) Att vara humoristisk

10. Vad är en ofta använd metod för att väcka känslor i reklam?

- **A) Användning av nostalgiska bilder**
- B) Att inkludera statistik
- C) Att vara direkt och informativ
- D) Att undvika känslor helt

11. Vad innebär "retorisk situation"?

- A) En specifik plats där tal hålls
- **B) Kontexten där kommunikationen äger rum**
- C) En typ av kommunikationsstil
- D) En personlig konflikt

12. Vilken strategisk metod används oftast för att öka en produkts attraktion i reklam?

- A) Negativ framställning
- **B) Positiva associationer**
- C) Abstrakt språk
- D) Statistisk bevisning

13. Hur kan musik i reklam påverka mottagaren?

- A) Genom att höja ljudvolymen
- **B) Genom att skapa emotionella reaktioner**
- C) Genom att distrahera fokus
- D) Genom att vara irrelevant

14. Vad är ett effektivt sätt att avsluta en retorisk text?

- **A) En stark och minnesvärd slutsats**
- B) Mer information
- C) Att upprepa tidigare poänger
- D) Att inte avsluta alls

15. Vad handlar begreppet "retorisk strategi" om?

- A) Att avfärda kritik
- **B) Metoder som används för att påverka publiken**

- C) Att skriva en uppsats
- D) Att förstå historia

Resonerande frågor

1. Diskutera hur retoriska strategier kan användas för att manipulera och påverka känslor.

Syftet är att ge eleverna möjlighet att uppvisa djup förståelse för känslornas roll i retorik.

2. Reflektera över skillnaden mellan propaganda och informativ kommunikation i medierna.

Frågan ger eleverna möjlighet att analysera och jämföra olika typer av retorik.

3. Hur kan reklamer som riktar sig till specifika målgrupper påverka dessa olika sätt?

Detta ger eleverna chansen att tänka kritiskt kring målgruppsanpassning och dess inverkan.

4. Hur påverkar medieteknik den retorik som används av kommunikatorer?

Frågan ger möjlighet att reflektera kring teknikens roll i retorisk kommunikation.

5. Vilken roll spelar visuell kommunikation i en retorisk kontext?

Elever får reflektera över vikten av visuella element i deras analys.

6. Hur kan en analys av en nyhetsartikel avslöja underliggande syften?

Detta öppnar upp för diskussion omkring dolda budskap i medietexter.

7. På vilket sätt kan sociala medier förstärka eller försvaga traditionella medier?

Frågan utmanar eleverna att analysera mediernas relation till varandra.

8. Reflektera över hur tidigare exempel på mediekampanjer har påverkat samhällsdebatten.

Syftet är att ge eleverna en möjlighet att knyta ihop teori och praktik genom realvärldsexempel.

Bedömning

Provets poängsättning är följande:

För E-nivå krävs minst 8 poäng, för C-nivå 12 poäng (varav minst 3 poäng från resonerande frågor), och för A-nivå 18 poäng (varav minst 5 poäng från resonerande frågor).

Tags: [Gymnasiet](#), [Retorik](#)